

отдавна се търтятъ боси по безкрайнитѣ пѣтища въ Мала Азия и островитѣ, докато стигнатъ до тъмницитѣ, въ които се изпращатъ; пети сж по-честити: тѣ сж се изплъзнали изъ рѣцетѣ на мѣчителитѣ, прескочили сж Дунава или границата, та сж стигнали въ Влашко, въ Бесарабия или въ Сърбия, гдето сж постѣпили въ полка на руския генералъ Черняевъ. Заели опасни позиции, тѣ продължаватъ да се биятъ съ врага въ помощъ на сръбскитѣ войски къмъ Нишъ.

II

Цѣла България лежи въ мъртвило. Никой не смѣ да пѣтува свободно по пѣтищата. Въоръжени черкези, татари и башибозуци или потери постоянно дебнатъ да довършатъ раята.

Само чужденцитѣ, особено тѣзи, които бѣха изпратени отъ Англия, отъ Америка, отъ Франция, можеха, заобиколени отъ пазачи, да ходятъ отъ мѣсто на мѣсто и да разглеждатъ, дали турцитѣ наистина сж направили звѣрщини, или сж наклеветени отъ тѣхни неприятели, както нѣкои казваха.

Една смѣла и безбоязна позната англичанка сама имаше куража да се явява въ пострадалитѣ мѣста и да разнася надежди, радость, помощъ . . .

Времето минуваше. Дойде септемврий. Задуха студенъ вѣтъръ, а раята чака . . . Чужденцитѣ записватъ всичко, що виждатъ изъ България и пращатъ на своитѣ вестници описания на грознитѣ картини, въ които се намиратъ изгоренитѣ и още непоправени села и градове; тѣ описватъ страданията на народа, който очаква студената зима съ празни рѣце.

III

Рускиятъ царь Александъръ II тази година (1876) прекарваше на лѣтна почивка въ Ливадия (Кримски полуостровъ на Черно море), гдето имаше дворець въ борова гора. Около царя имаше голѣма свита и сегизъ-